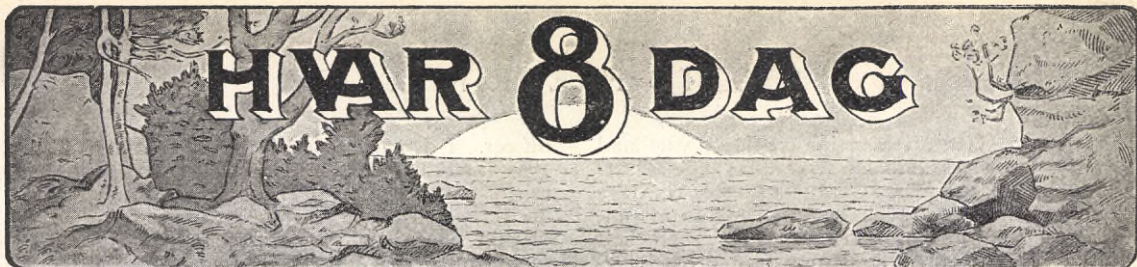

Det här verket har digitaliserats vid Göteborgs universitetsbibliotek.
Alla tryckta texter är OCR-tolkade till maskinläsbar text. Det betyder att du kan söka och kopiera texten från dokumentet. Vissa äldre dokument med dåligt tryck kan vara svåra att OCR-tolka korrekt vilket medför att den OCR-tolkade texten kan innehålla fel och därför bör man visuellt jämföra med verkets bilder för att avgöra vad som är riktigt.

This work has been digitised at Gothenburg University Library.
All printed texts have been OCR-processed and converted to machine readable text.
This means that you can search and copy text from the document. Some early printed books are hard to OCR-process correctly and the text may contain errors, so one should always visually compare it with the images to determine what is correct.

3:dje årg.

Den 10 November 1901

N:r 6

Återgiftande af text eller illustrationer ur HVAR 8 DAG utan särskild öfverenskommelse förbjudes.

INNEHÅLL: *Otto Fredrik Taube* (med 1 porträtt). *Gustav Johannsen f* (med 1 porträtt). *C. L. Reuterskiöld* (med 1 porträtt). *E. A. Malmberg* (med 1 porträtt). *Sverige i Amerika* (med 1 porträtt). *En lappkivavan på Gotland* (med 2 illustrationer). *Några bidrag från vårt bröderland* (med 10 illustrationer). *Ett ovärdigt konstnär-par* (med 1 illustration). *Scen ur Karl-Erik Forsslunds sagospel: "Det otrovligaste"* (med 1 illustration). *M del id: Rolthenburg och der Tauber* (med 6 illustrationer). *Ett uppsseendeväckande afsked* (med 2 porträtt). *Tre svenskar i engelsk krigstjänst* (med 1 illustration). *Lurud* En historiet för HVAR 8 DAG af Karla Rönne. *En arbetets högtidsfest* (med 2 illustrationer). *Veckans porträttgalleri* (med 18 porträtt).

BONNIERS TRYCKERI AKTIEBOLAG. GÖTEBORG. 1901.

Generallöjtnanten OTTO FREDRIK TAUBE
Med anledning af 50-årigt officersjubileum.

OTTO FREDRIK TAUBE.

Det är ju klart, att man i dessa tider i vårt land har uppmärksamheten riktad i alldeles särskild grad på armén. Genom senaste riksdags beslut kommer den svenska krigsmakten att undergå en genomgående omdaning, och en helt naturlig önskan är, att denna förändring skall komma endast det bästa åstad.

Till följd häraf ha å den senare tiden otaliga önskemål framställts från mer eller mindre kompetent håll. Och gent emot det bestående har utförats en kritik, som icke sällan skjutit öfver målet.

Den som kommit i något närmare beröring med de svenska officerarna vet dock att de till allra största delen äro dugande, intelligenta och ofta framstående män. Och hvad deras flit och arbetsförmåga beträffar, skulle militärerna säkert vid en täfling mellan olika klasser med heder bestå profvet. Det är icke deras fel, om deras arbete icke är direkt produktivt.

En utmärkt exponent för den svenska officerskåren är generallöjtnanten *Otto Fredrik Taube*, hvilken den 28 sislidne oktober firade sitt 50-årsjubileum som officer. Han erhöll nämligen, ännu icke 19 år gammal, den 28 oktober 1851 sin fullmakt som underlöjtnant vid Andra lifgrenadierregementet.

Liksom de flesta högre, framstående militärer skulle Taube komma att gå generalstabsvägen. Efter 1856 avslutad kurs vid högre artilleriläroverket å Marieberg och samma år erhållen utnämning till löjtnant, blef Taube 1858 generalstabs-

officer. I denna egenskap utsändes kapten Taube 1865 till Frankrike för att studera den franska generalstabben — hvilken då hade ett långt bättre rykte än nu. 1867 blef han stabschef vid 5:e militär-distriktet, 1868 major i armén, 1872 öfverstelöjtnant vid Andra lifgrenadierregementet och 1875 öfverstelöjtnant vid generalstabben samt chef för landförsvarsdepartementets kommandoexpedition.

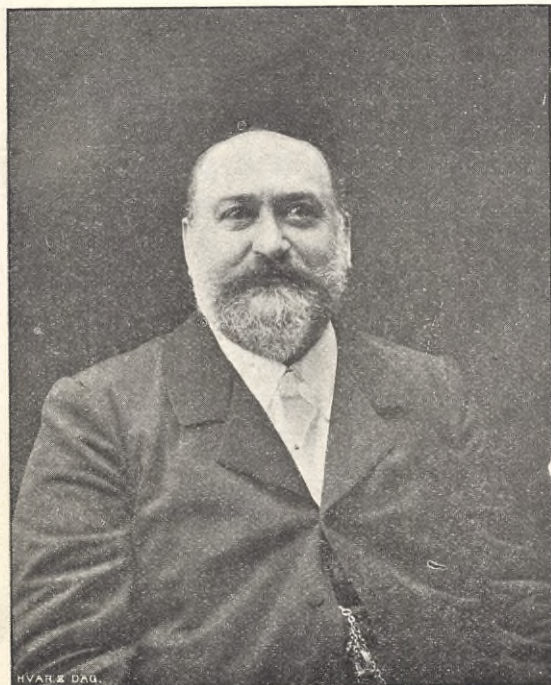
Taube, hvilken 1879 befordrades till öfverste i armén, kallades 1880, efter J. H. Rosensvärd, till krigsminister, hvilket post han beklädde till sommaren 1882, då K. A. Ryding öfvertog portföljen. Under Taubes statsrådstid gällde det att arbeta upp den nedåtgående försvarssaken. Den stora parlamentariska landförsvarskommittén kom sålunda till stånd.

Taube, som 1881 blifvit öfverste för Bohusläns regemente, transporterades 1882 i samma egenskap till Vestgöta-Dals, utnämndes 1888 till generalmajor i armén, 1890 till chef för 5:e fördelningen och 1897 till generallöjtnant i armén. Han tog 1899 afsked från tjänsten, men kvarstår i generalitetets reserv och är allt fortfarande militär ledamot af högsta domstolen.

Den skicklige militären har förofrigt suttit i många komitéer och publicerat åtskilliga uppsatser och skrifter. Man finner i dessa, att författaren har en öppen blick för lifvets olika företeelser, att han icke är bunden vid slentrianen eller har några småaktiga fördomar. Allt som allt är den gamle generalen en prydnad för sitt land och sitt stånd.

GUSTAV JOHANNSEN. †

DANSKHETENS FRÄMSTE REPRESENTANT I »SÖNDERJYLLAND».

Med redaktören *Gustav Johannsen* bortgick den man, hvilken under den sega och energiska nationalitetskamp, som i det tysta föres i »Sönderjylland», allmänt karaktäriserats som danskhetens främste representant.

Johannsen var född den 2 augusti 1840 och son till en skollärare.

Han egnade sig ock åt detta yrke samt fick efter aflagd examen anställning i Angeln, men preussarne afsatte honom 1867. Därefter utöfvade han privatundervisning, men då äfven detta förvägrades honom, inköpte han jämte några andra danskar den på tyska utkommande tidningen »Flensburger Anzeiger» som omdöptes till »Flensborg Avis». 1881 invaldes han i tyska riksdagen såsom representant för det danska elementet, och i samma egenskap hade han äfven plats i preussiska landtdagen.

I dessa representationer förde han med orubbligt lugn, säkerhet och förtröstan på det rättvisa i sin sak danskarnes talan, som stödjepunkt städe återopande Pragfredens femte artikel. Det är en mycket smärtsam och svärersättlig förlust »sönderjyderne» gjort, då Gustav Johannsen nu ryckts från platsen som deras betrodde och ansedde ledare och målsman.

Foto. Leverin & Co., Stockholm

I sitt åttiosjätte år ingick den 30 okt. kabinettskammarherren K. m. st. k. W. O. m. m. *Carl Leonard Reuterskiöld*, hvilken på sin högtidsdag var föremål för mycken och hjärtlig hyllning från när och fjärran. Kammarherre R., som vid unga år tillträdde Gimo stora bruksegendom, har på ett synnerligen förtjänstfullt sätt skött denna och är en af de få, som tilldelats Järnkontorets stora guldmedalj för de stora förtjänster han inlagt inom järnindustriens område. För två år sedan firade han diamantbröllop med sin ännu lefvande maka, född friherrinna Aminoff från Finland.

Då landshöfding *E. A. Malmberg* nu efter en tolfårig verksamhet lämnar sin höga förtroendepost, kan han göra detta i medvetandet att ha utträttat ett stort och gagnande arbete, ehuru detta långtifrån alltid uppskattats efter förtjänst. Med hans närmaste underlydandes, landstatstjänstemännens, uppriktiga tack och farväl till en välvillig och rättvis förman förenar sig förvisso hela Vermland i ett tack för allt det goda han utträttat inom det vidsträckta länet ej minst beträffande kommunikationerna. Af efterträdaren, f. d. statsrådet *G. Dyrssen* återfinnes porträtt i 32:dra häft. 1:sta årg. af H. 8 D.

SVERIGE I AMERIKA.

För att studera våra landsmäns i Amerika lefnadsvilkor, sociala, ekonomiska och kyrkliga, med flere förhållanden afreser i dessa dagar doktor

Carl

Sundbeck,

som för detta ändamål af k. m. t. tilldelats reseunderstöd.

När man betänker, att i Amerika för närvarande finnas bosatta omkring två millioner svenskar, af hvilka största delen bibel åller sitt svenska språk och sitt hemlands vanor, skall man lätt inse, af hvilken

betydelse denna studieresa är. Då man därtill, med ledning af statistiken, måste säga sig, att inom en mansålder den svenska folkstocken i Amerika i talrikhet skall komma den i Sverige ganska nära, blir intresset för denna unga svenska nation om möjligt ännu större. Det finnes ju redan nu på den främmande jorden icke mindre än fyra högsolor, blifvande härdar för svensk kultur.

Herr Sundbeck har redan som student varit en förmedlingslänk mellan ungdomen vid dessa svenskamerikanska bildningsinstitut och ungdomen vid vårt eget gamla uppsvenska universitet vid Fyris' strand. Det gäller nu för honom att fullborda det verk han börjat, och hvartill han förberedt sig genom statsvetenskapliga, geografiska och nationalekonomiska studier, något som äfven tagit ett uttryck i hans intressanta förra året utgifna arbete: *Svenskarne i Amerika*.

Hans resa kommer att gå från New-York i sydostlig riktning, genom Illinois, Minnesota och ända till Stilla hafvets kust, hvarefter han från St. Francisco vänder mot norr och tager hemvägen via Vancouver genom Canada, hvilket tyckes blifva framtidslandet, särskildt för vår nordiska stam.

Foto. Dahlgren, Upsala.

D:r CARL SUNDBECK.

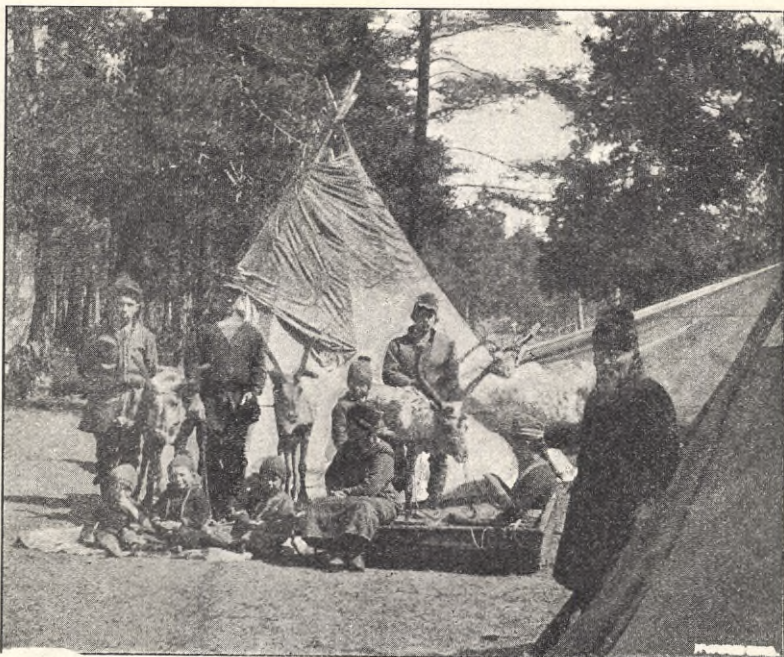
EN LAPPKARAVAN PÅ GOTTLAND

torde väl höra till de mindre alldagliga företeelserna, men äro vi icke förty i tillfälle visa våra läsare ett par bilder af en dylik tagna från karavanens läger i en af Östersjöns pärlas» fagra furuskogar där den vistats hela sommaren. Den lilla lapptruppen, som egentligen hör hemma i Oviksfjällen i Jämtland, utgöres af tolf personer, män, kvinnor och barn samt fem renar och tre hundar. Ursprungligen funnos sju renar, men hafva två af dem dukat under.

Det är ett gladlynt och fredligt naturfolk dessa lappar, — friska, omedelbara, äkta nomad-barn. Följda af sin vaktare gå renarne och beta, hvarvid de noga urskilja och uppleta det finaste gräset och maskrosor, hvilka senare de finna särskildt apptiliga. Dessutom är de ej i saknad af sin föda från fjällen hemma i Jämtland, enär renmossa hämtas från en närliggande höjd »Lindeklinten», där riklig tillgång på dylik finnes.

Å öfversta bilden synes lapp-lägrät med tvänne kåtor, lappar, stora och små, renarna och en akja, i hvilken sitter en liten lappska, som med två enkla träpinnar väfver granna »nationalstrumpband». Själftva lappfar — han är fader åt familjens tre äldre manliga medlemmar — står vid den ena kåtans öppning. Gubben har för andra gången vid närmare 70 års ålder knutit hymens band med en liten glad lappska om några och tjugo vårar, hvadan svärmar är åtskilligt yngre än hennes sonhustrur.

Apropos giftas, ha lapparne ett verkligt praktiskt sätt att utan ord utgjuta sitt hjärta. När en sådan fjällens son blifvit kär, så smiter han i sena aftontimman upp bland fjällen för att i östörd ro och i tysthet, vid den trolska månens eller midnattsolens sken, af trä tillyxa och snida en skål, i

Amatörfoto.

EN DEL AF LAPPLÄGRET PÅ GOTTLAND.

form af ett hjärta — är flickan mycket vacker, skall skålen förstås utföras på ett särskildt konstnärligt sätt — hvilken han utan vidare ceremonier öfverlämnar åt sin hjärtans kär. Har hon då en annan i sin håg, stöter hon tillbaka handen, men om hon mottager skålen, så är trolofningen fullbordad.

På vår korrespondents fråga, hur karavanen trufdes på resande fot, svarades, att det nog i början var litet ovant och obehagligt, men numera hade äfven renarna vant sig vid klimatet och förhållandena.

De ämnade nu stanna öfver vintern på Gottland och bege sig hem på värsidan — för att slippa kölden, sade de.

Amatörfoto.

RENARNE PÅ BETESMARKEN.

NÅGRA BILDER FRÅN VÅRT BRODERLAND.

I. NORGES STORTING.

HVAR 8 DAG presenterar här några bilder från broderlandets riksförsamling.

Norges storting hör till världens mest demokratiska församlingar. Det tillhör tillika dess mäktigaste. Formellt parlamentarisk liksom Englands är Norges författning i verkligheten grundad på stortingets enrådighet: den kan karakteriseras som ett *stortingsvälde*.

Englands underhus kan utnämna kabinett och afsätta dem, men får för öfrigt nöja sig att *kontrollera* riksstyrelsen. Äfven Norges storting till- och afsätter, men regerar tillika i det enskilda, när helst det detsamma behagar. Johan Sverdrups program »att samla all makt i detta land i denna sal» har realiserats kraftigare än den, som framställde detsamma, hoppats eller ens önskat; som ministerchef fick han själf erfara det. Norges storting är i modern tid och med moderna modi-

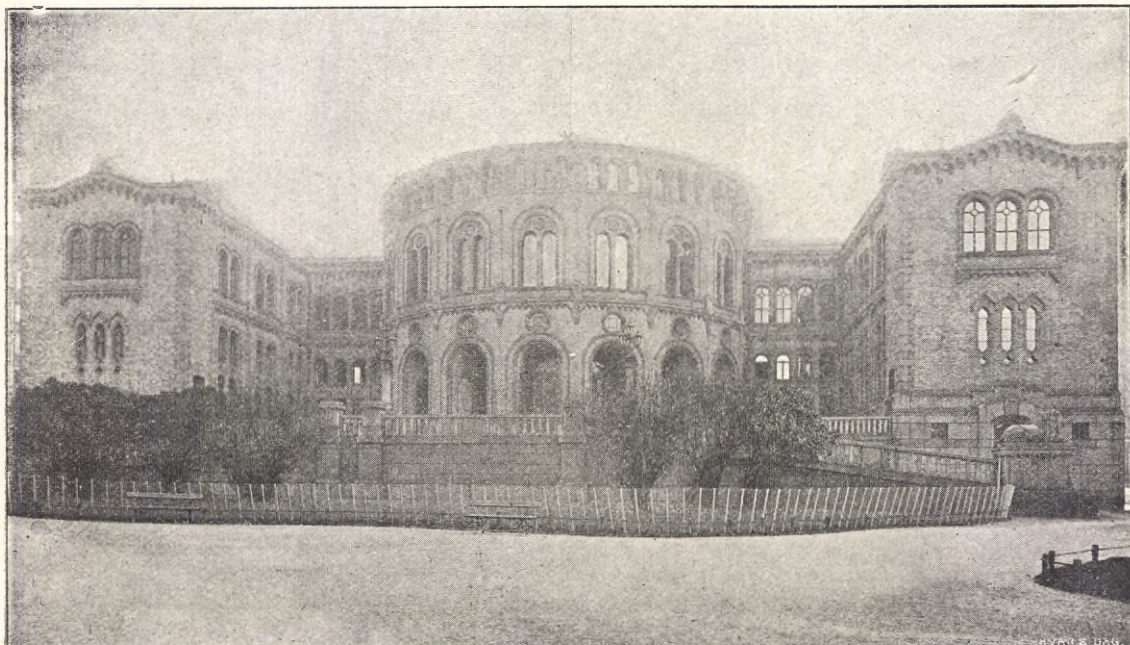
C. C. BERNER.
Stortingets president.

EDVARD A. LILJEDAHL.
Stortingets vice president.

fikationer hvad hvad »rikets maktägande ständer» voro i vårt eget land under den tid, som fått namn efter friheten.

Stortinget i dess nuvarande sammansättning består af 114 medlemmar, hvaraf tredjedelen väljes af köpstäderna, två tredjedelar af »lædestäderna» och landsbygden. Rösträtten är numera allmän. Tills vidare har detta medfört, att det ursprungliga ämbetsmannavälde, som 1814 och de närmast följande åren häfdade Norges själfständighet inom unionen, aflösts af ett bondevälde (motsvarande landtmannapartiets makt i Sverige och Christen Bergska oppositionen i Danmark), hvilket vid Johan Sverdrups regeringstillträde efter 1884 års riksrättstragedi kom till seger. Nu håller partistriden — om man bortser från den för tillfället rådande unionspolitiska uppdelningen i unionsfientliga och unionsvänliga partier — på

STORTINGSBYGGNADEN.

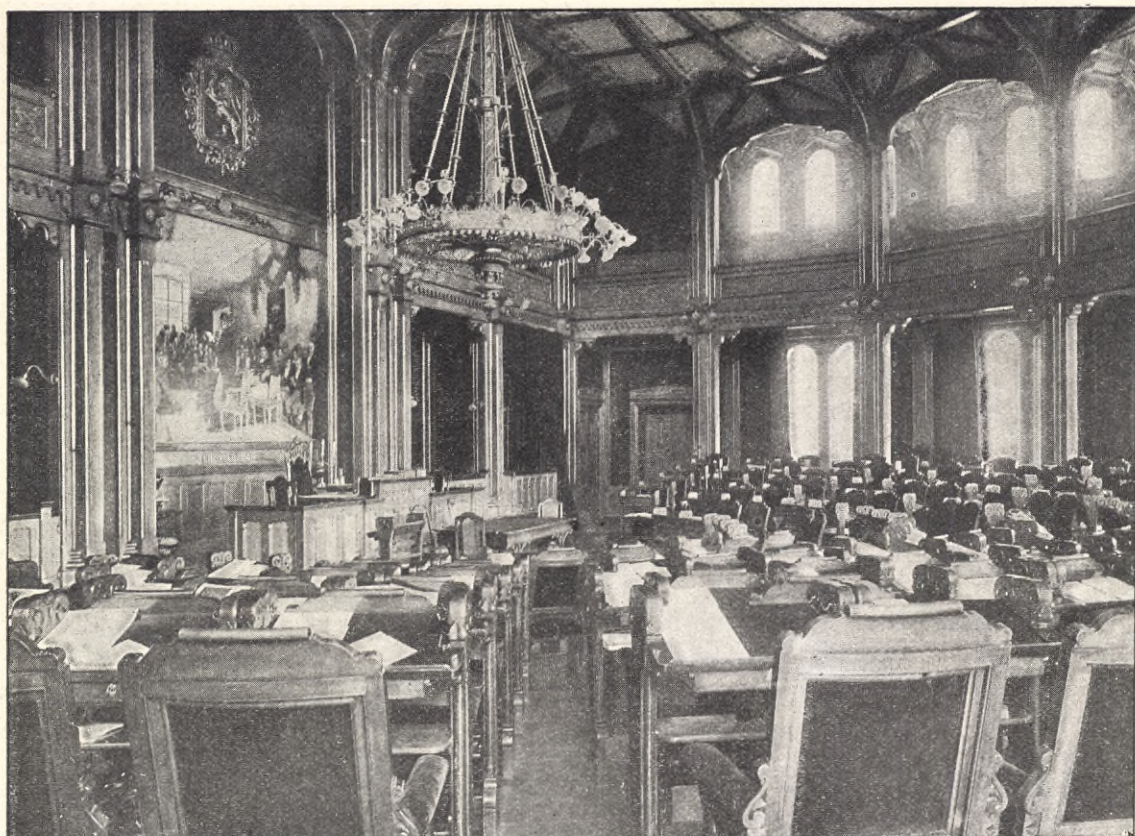

Foto. Skarpmoen, Kristiania.

ÖFVERST: Stortingets plenisal.
NEDERST: Lagtingssalen.

Foto. Sharpmoen, Kristiania.

STORTINGETS BIBLIOTEK.

att öfvergå till en kamp mellan de industriella och näringsidkande, relativt konservativa klasserna å ena sidan, och den rena arbetareklassen, understödd af det litterära proletariatet å andra sidan, som tränger sig fram till uppmärksammande i fotspåren af Björnson, Ibsen, Lie, Kielland, Garborg och andra erkända författ-reförmågor. För inre norsk politik intresserade svenska läsare böra hafva blicken öppen för den nya motsats, den allmänna rösträtten sålunda tillskapat inom Norges parlamentariska värld.

Stortinget har sedan fyra år sammanträdt på hösten (i Oktober). Härigenom har man trott sig på jämförelsevis kortare tid kunna blifva färdig med sitt arbete, i det en del utredningar kunde medhinnas under julferierna. Här är icke platsen att yttra sig om, huru detta försök utfallit. Det har på senaste tiden varit relativt lugnt i stortinget — måhända lugnet före den storm, som kommer att resas då den nu i dr Sigurd Ibsens sköte »för utredning» hvilande konsulatfrågan kommer på tapeten....

* * *

President i stortinget är f. n. Carl Christian Berner, f. 1841 i Kristiania. Han blef student 1859, fil. kand. 1861 samt var u d r en följd af år lärare vid olika högre skolor i Kristiania, till dess han 1874 utnämndes till direktör för den nyupprättade tekniska skolan i Bergen, hvilken ställning han innehade, intill dess han i mars 1891 inträdde i den första Steenska ministären. Samtidigt med denne afgick han våren 1893 och utnämndes 1899 till sitt nuvarande ämbete, stämpelpappersredovisare i Kristiania.

Han har representerat Bergen på stortingens 1886—91 samt 1895—1900. Under åren 1890—91

Foto. Sharpmoen, Kristiania.

STORTINGET: Hufvuduppgången.

var han president i odelstinget och sedan 1898 stortingets president.

Vicepresident är *Edvard Apolloniussen Liljedahl* f. 1845 samt postmästare i Aalesund. Utgången från Stods seminarium, var han i många år kyrkosångare och jordbrukare i Kirkeby samt medlem af socknens kommunalstyrelse. Han representerade N. Bergenhus på samtliga storting från 1888—91 så när som på tiden mars—juli 1889, då han var medlem af den Sverdrupska regeringen. Hans utnämning 1891 väckte som bekant stor sensation och har han sedan 1895—1900 representerat Aalesund och Molde på stortinget. 1899—1900 valdes L. till president i odelstinget och vicepresident.

Riksdadvokaten
BERNHARD GETZ †

"En prydnad för den nordiska vetenskapen, en varm unionsvän, sitt folks lägst fiare, en god människa"...

Porträttet kom så sent att vi icke kunnat eina den framstående allidne det utrymme för en runa som hans minne kräver. Vi nödgas därför hänvisa till dagspressen.

II. TVÅ PORTRÄTT FÖR DAGEN.

Foto. Rude, Kristiania.

ÖFVERSTE N. H. PETERS.
Kommandant på Oscarsborgs fästning.

III. INVIGNINGEN AF TÖNSBERG-EIDSFOS JÄRNVÄG.
PORTRÄTT AF EN DEL FRAMSTÄENDE NORRMÄN.

Foto. Skarpsnoen, Kristiania.

Bland mera bemärkta personer, närvarande vid invigningen, synes ofvan: 1 Redaktör Omhult (Dagbladet). 2 Öfverste Sörensen 3. Statsrådet Jakobsen (Driftsbestyrer). 4. Trafikdirektör Melbye. 5. Generaldirektör Nysom. 6. Stortingetspresident Berner. 7 & 8. Major & Fru Schwartz (Värdepäret vid invigningsfrukosten). 9. Stortingensman Gunnar Knudsen. 10. Statsrådet Lövländ. 11 Maskindirektör Oxaal. 12. General Hansen. 13 Stortingensman Pastor Chr. Knudsen. 14. Öfveringeniör Didriksen. 15. Bandindirektör Fleischer. 16. Öfverstelöjtnant Roeder. 17. Öfverstelöjtnant Conradi.

Den 18 oktober invigdes i närvaro af statsrådet Lövländ m. fl. den nya järnvägen Tönsberg

—Eidsfos. Den har en längd af 78 km., har kostat 1½ million samt är en s. k. tertiärbana.

ETT OVANLIGT "KONSTNÄRSPAR".

Fotografi taget speciellt för HVAR 8 DAG af hoffotograf A. Jonason, Göteborg.

Vårt land gästas, när detta skrives, af ett konstnärspär — om man så må kalla dem — af rätt ovanlig beskaffenhet. Det är den amerikanska sångerskan miss *Minnie Tracey* och den lille violinisten *Florizel von Reuter*, af hvilka vi här bringa ett förträffligt, för HVAR 8 DAG speciellt taget porträtt. Miss *Tracey*, är en stor, hög sopran, något kall i timbren, som dylika röster ofta äro, samt med ett utomordentligt soigneradt och väl in-studeradt föredrag, i hvilket man blott någon gång kunde önska en smula mera af värme och naturlighet.

Mer än ett underbarn, ett absolut fenomen, är hennes följeslagare och landsman den lille *Florizel*. Eller hvad skall man säga om ett barn på nio och ett halft år, som har

Den framstående amerikanska sångerskan miss MINNIE TRACEY och violinunderbarnet FLORIZEL von REUTER.

nästan hela virtuoslitteraturen för violin i hufvudet, som ogeneradt tumlar om med sådana saker som exempelvis Paganinis kapriser eller Mendelsohns, Beethovens och Vi-euxtemps'konserter. Och detta med en rytmisk klarhet, en energi och säkerhet, som är rent häpnadsväckande. Och att han ej blott är ensidigt musikaliskt intelligent, kan man se däraf, att han flytande talar både franska, tyska och engelska.

Med allt skäl kan man här spörja sig: »Hvad mån de blifva af detta barnet?», och väl fattar man hans lärares *Henri Marteau*s ord:

»Ovanligare anlag har jag aldrig sett».

T. v. T.

SCEN UR KARL-ERIK FORSSLUNDS SAGOSPEL: "DET OTROLIGASTE".

De Wahl Frk. Gottschalk Frk. Sternvall

KARL-ERIK FORSSLUNDS, den begåfvade och i allmänhet så lyckige poetens de' ut som skådespelsförfattare den 30 oktober å Svenska teatern slog icke riktigt väl ut. Men det hindrar icke, att Forsslund en annan gång tar revanche.

MEDELTID.

DET GAMLA ROTHENBURG OB DER TAUBER.

Korrespondens till HVAR 8 DAG af ANNIE WALL.

Är du en saga eller en dröm, du lilla frankiska stad, som ligger där så »*weltvergessen*», så oberörd af den moderna tiden? Det förefaller nästan som en omöjlighet, att något sådant som Rothenburg, en stad med en så fullständigt typisk medeltidsprägel ännu kan existera. Intet hus i Rothenburg, beläget i mellersta Bayern ej långt från württembergiska gränsen, är yngre än från 16-

hundratalet, och man vandrar omkring på dessa gator som i en dröm, hvarur man hvarje ögonblick fruktar att uppväckas. Man nästan förvänas öfver, att icke de goda borgarne i staden äfven äro iförda medeltidsdräkter. Hade så varit fallet, tror jag icke, att man skulle ha känt sig öfverraskad, det hade varit så naturligt, så öfverensstämmande med det hela.

Foto. Zeiler & Vogel, Darmstadt.

ROTHENBURG: Hvita tornet.

Då jag i somras befann mig i Nürnberg, hade jag beslutat, att jag skulle resa till Rothenburg. Så skedde ock.

Märkvärdigt nog ha ej många tyskar reda på den märkliga, både arkeologiska och arkitektoniska skatt de äga. De skaka på hufvudet och rycka på axlarna, när man frågar dem. Men spørjer man en i Tyskland resande engelsman, så får man svar. Jo, han har varit där, han är hänryckt öfver staden och längtar dit igen. Det är litet omständligt att fara dit, diverse »Umsteigen» från det ena tåget till det andra, men — »Du lieber Gott!» — hvad gör väl det, när en sådan belöning väntar en efter mödan och besväret!

Ifrån järnvägsstationen har man ett litet stycke väg att gå, tills man anländer till en af Rothenburgs imponanta stadsportar. Och som man passerar den stenlagda bron — fordom en vindbrygga — öfver vallgravven och skrider in genom porten, försvinner verkligheten, och sagan begynner. Och nästan yr af undran och tjusning vandrar man omkring och kan icke stirra sig mätt på all denna ålderdomliga skönhet, och ibland nyper man sig ovillkorligen i armen för att öfvertyga sig om, att man verkligen är vaken och fullt medveten om allt, hvad man ser.

Det är tomt på gatorna, men från de små spetsgaflade husen höras klirrande ljud — det är fönsterna som öppnas, och i ett nu varseblifver man utefter hela den smala gatan en massa nyfikna hufvuden, inramade af vinrankor med tunga drufklasar, hvilka — hufvudena — nyfiket blicka ned på oss främlingar, som störa tystnaden och lugnet

i den gamla staden. Ja, det växer vin på de äldre husen i Rothenburg, och den saftiga gröna färgen sticker så måleriskt af mot de grå, spruckna murarne. Vi främlingar nicka och hälsa upp mot hufvudena i de små fönsterna och ett vänligt: »Grüss Gott!» sändes oss tillbaka.

Det är nästan som den berömda scenen ur »Meistersinger», detta, och jag vänder mig ovillkorligt om för att se efter Hans Sachs' verkstad och upptäcker verkligen på motsatta sidan gatan en skomakerskylt och nedanför skylten en vers. Här fanns alltså äfven en man, som var »Schumacher und Poet dazu». Och versen lydde i all sin enkelhet sålunda:

*„Im Hause meiner Vater
Klopf ich allhier das Leder
Und mache meinen Reim dazu
Und Sorge nicht Wer's nach mir thu.“*

För resten såg jag flera andra hus, hvilka likaledes buro lustiga verser och inskriptioner.

Det var mycket varmt och kvaft, och plaskandet från de många härliga gamla springbrunnarna med riddare och drakar verkade så svalkande och skönt. Se, den äldre springbrunnen där borta i hörnet af gatan! Kan man icke lätt tänka sig Gretchen framför den — och för öfrigt hvilken tysk saga eller legend skulle man icke kunna förlägga till detta romantiska gamla Rothenburg?

På stora torget faller jag i stum andakt inför det sällsynt praktfulla rådhuset, byggdt på 1500-talet. Med hopknappta händer stirrar jag mig nästan blind på detsamma. Där inne var det, som

Foto. Zedler & Vogel, Darmstadt.

ROTHENBURG: Rådhuset, en praktbyggnad från 1500-talet.

Amatörfoto. GATUMOTIV FRÅN ROTHENBURG.

borgmästare Nutze under trettioåriga kriget genom sin »Meistertrunk» räddade staden undan Tillys plundring och sköfling. Och inne i rådhusalen visas en kopia af den pokal, som innehöll mästerdrycken. Att Rothenburg icke plundrades under trettioåriga kriget, är troligen hufvudorsaken, till att

det ännu i våra dagar bibehållit sitt ålderdomliga utseende.

Rothenburg är omgifvet af en väldig ringmur med torn och portar och ligger på en tämligen hög platå, som sluttar brant ned till Tauberdalen, hvarst den lilla floden med samma namn slingrar sig fram. Staden är lika gammal som själfva sagan. I forna tider, innan den blef byggd, lag på samma plats ett fäste, som äfven bar namnet Rothenburg. Under korstågen hade Rothenburg redan mycket länge varit stad och enligt gamla krönikor skulle hemvändande korsfarare ha funnit en viss likhet mellan staden och J. rusalem. Men det måste väl i så fall uteslutande ha varit läget...

Jag har klättrat upp på ringmuren som vetter åt Tauberdalen.

Hvilken praktfull utsikt öfver den poppelbevuxna grönskande dalen, hvarest den smala lilla floden lik en silfverstrimma försvinner under den pittoreska stenbron,

som ser ut att vara lika gammal som själfva staden. En stor flock gäss håller till nära floden, och midt ibland dem står den lilla gåsvakterskan och tyckes tankfull blicka upp mot höjden, där Rothenburg tronar stolt med sina sekeltrotsande murar, torn och tinnar.

I afskedets stund, då jag ånyo passerat stadsporten och vandrar ned till järnvägsstationen, vänder jag mig om en sista gång för att se, om icke allsammans varit en synvilla, som försvunnit i samma ögonblick, som jag lämnade staden. Men nej, där ligger den sannerligen ännu, afrecknande sig skarpt mot några svarta ovädersmoln, och det faller mig in, att den just nu liknar ett gammalt kopparsstick: O, sköna Rothenburg, Rothenburg ob der Tauber!

Amatörfoto. GAMMALT HUS MED BURSPRAK.

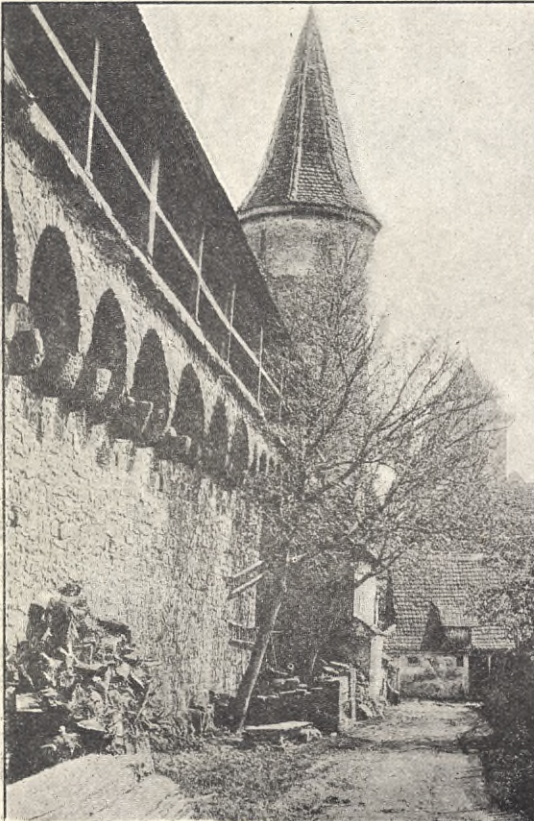
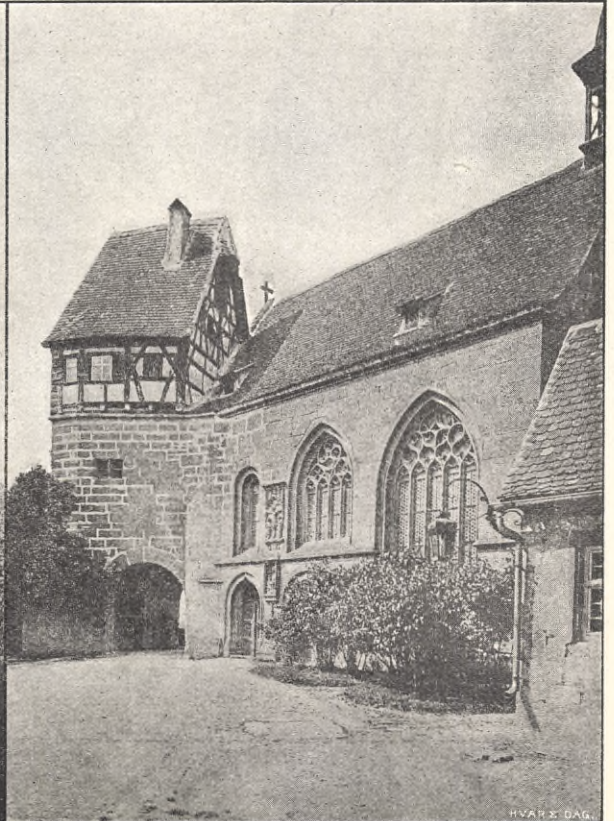

Foto. Zedler & Vogel. Darmstadt.

HVAR 8 DAG.

ETT UPPSEENDEVÄCKANDE AFSKED.

Foto. Knight, Aldershot.

Generalen sir REDVERS BULLER.

Foto. Weston, Folkstone.

Generalen sir JOHN FRENCH.

Generalen sir Redvers Buller, mannen vid Colenso Tugela, borde, tycker man, ha all anledning, att då det gäller hans bedrifter i Sydafrika anslå en rätt blygsam och moderat ton. Så har han emellertid icke gjort, utan tvärtom som svar på en del skarpa angrepp i prässen hållit ett så öfvermodigt och arrogant tal, att regeringen måst afsked honom från hans befattning som kommenderande general vid första arméåren. Hårtill kommer äfven en föga uppbyggelig historia om ett par telegram, som sir Redvers efter sin misslyckade forcering af boernas ställning vid Tugela skulle ha sändt Ladysmiths hjältemodige försvarare sir George White, hvilken han skulle uppmanat att kapitulera. En del tidningars försök att fränställa sir Redvers som offer för »Rhodes' och hans anhangs» intriger, torde med rätta kunna anses obefogadt. Till general Bullers efterträdare har utnämnts den under kriget mycket bemärkte kavallerigeneralen sir John French, ett val, som öfverallt hälsats med största tillfredsställelse.

SVENSKAR I ENGELSK KRIGSTJÄNST.

Äter kunna vi meddela porträtt af trenne våra landsmän, hvilka under kriget i Sydafrika kämpat på engelsmännens sida samt härunder fått utstå svåra strapatser och lidanden, hvilka de emellertid burit på ett sätt, som i allo är värdigt vårt gamla svenska krigarnamn. Sålunda voro de bl. a. med vid Stormberg och vid belägringen af Wepener, där de voro instängda i 17 dygn under oafbrutet kulregn. De tillhöra den s. k. flygande kolonnen samt ha bl. a. tjänat under generalerna Gatacre, French och Hamilton.

F. GUMÆLIUS
(Stockh.)

T. HALLSTRÖM
(Stockh.)

C. SUNDBERG
(Norrländ.)

LURADE.

En historiett för HVAR 8 DAG af KARLA RÖNVE.

Kantor Tobias Svensson hade kommit närmare 50-talet, utan att någonsin riktigt på allvar ha funderat på att knyta hymens band. Hans syster Kornelia, några år yngre, skötte sedan ett par decennier tillbaka hans lilla hushåll, och detta på ett sätt, som Svensson hade all anledning vara nöjd med.

Ingenstädes fingo hans manliga bekanta så saftiga bifstekar eller så välagad sillsallad som i klockaregården. Inte fanns det något att anmärka mot ordning och renlighet heller, och Svenssons lilla lön räckte förträffligt under hennes kloka förvaltning. Så han hade det egentligen lika bra, som om han varit gift, tyckte han själf — ja, mycket bättre, tyckte somliga af hans gifta vänner.

Men redan den vise Syrak säger ju, att det är ljft och godt, när bröder kunna sämjas, och detta tyder på, att det äfven i gamla tiden stundom kunde vara klent beställt med sämjan syskon emellan. Mellan syskonen Svensson rådde icke heller alltid frid och endräkt.

Tvärtom!

Minst ett par gånger i veckan förklarade mamsell Kornelia med af vrede darrande röst, att hon icke längre kunde hålla ut hos en sådan otacksam gammal gnat och att hon skulle resa sin väg i morgon dag.

Och lika ofta önskade kantor Tobias, i en ton, som gjorde systemen än mer uppretad, en dylik odräglig gammal argbigga lycklig resa. Men båda två visste med sig, att ingendera menade allvar, och några timmar senare, när stormen lagt sig, var allt lika bra igen.

Men nu på vårsidan hade det kommit en fnurra på tråden, som hotade att icke så lätt kunna redas ut. Nu voro de ovänner riktigt på allvar. Redan hade osämjan räckt ett par veckor. Tobias och Kornelia talade knappast ett ord till hvarandra. Den senare höll mest till ute i köksregionerna och kantorn fick sällskapa med sin foxterrier Boj eller fördriva tiden med att spela Bachs fugor på sin kammarorgel.

*

Det var i skymningen. Svensson låg och drog sig på pinnsoffan med pipan i ena mungipan och bolnade på allt hvad han förmådde för att döda ledsnaden. Kornelia gick alltjämt omkring och hade en min på sig som en förnämad drottning. Hon låtsade ej förstå sin brors halfva antydningar om att sluta fred och bli vänner.

»Ne-erj!»

Svensson ruskade på sig. Det blef snart out-härdligt, det här kifvet och osämjan. Om han skulle annonsera efter en hushållerska? Eller — han fick en ingivelse — rent af söka sig en sådan för lifstiden, det vill säga en fru! Sätta in en annons i »Dalköpingsposten» och se, hvad som möjligen kunde bli följden af ett dylikt försök.

Beslut och handling äro ju ett hos mannen. Han var upp från soffan. Pipan i vrån och fram med skriftdonen! Snart låg annonsen pryddt färdigskrifven.

»En stadgad medelålders man i god samhällsställning önskar sig en ledsagarinna genom lifvet. Ej under 35 år, huslig och med godt lynne, någon

förmögenhet önskvärd. Svar med fotografi eller helst personligt sammanträffande inom 8 dagar. X. Y. Z. p. r.»

*

Mamsell Kornelia satt just och fröjdade sin själ med följetongen i »Dalköpingsposten» och höjde en tacksam suck öfver att hjälten och hjältinnan i densamma ändtligen besegrat alla vedervärdigheter och lyckligt inlupit i äktenskapets sälla hamn, då hon fick syn på denna annons.

Hon läste den en gång, hon läste den två. Den var som insatt enkam för henne, tyckte hon. Stadgad, medelålders, god samhällsställning. Just en sådan man hade länge varit Kornelias hemliga önskan. Och hon ägde ju precis de egenskaper han fordrade hos sin blifvande maka! Huslig var hon, och ett litet arf hade hon, som stod insatt i en säker bank och förräntade sig bra. Godt lynne var äfven en faktor, som Kornelia räknade sig till godo. Det var naturligtvis helt och hållet Tobias' fel, att hon ibland icke så aldeles med rätta kunde sägas tillhöra de älskvärdas kategori.

Svensson brukade stundom säga, att systemen för länge sedan kommit på öfverblifna kartan. Men här erbjöd sig ett tillfälle att visa honom, att han misstagit sig som vanligt. Inte behöfde Kornelia hela sitt lif gå och slita och släpa för honom! Nej, hon skulle allt visa honom annat, hon! Tobias skulle få se, att det fanns andra, som förstodo uppskatta hennes rätta värde. Tobias skulle nog sakna henne, när det var för sent!

Helst personligt sammanträffande — ja det vore bäst, så kunde saken uppgöras med samma.

Efter mycken möda och stort besvär och dusintals kasserade postpappersark låg slutligen Kornelias svar färdigt.

»En dame af fin familie med alla de egenskaper Ni i Eder annons fordrar hos Er blifvande maka, önskar träffa Er i nämnda angelägenhet. Som rendez-vous-plats får jag föreslå stationsparken, mellersta soffan framför västra rundelen. På lördag vid Stockholmstågets afgång skall Ni där finna en dame med följande igenkänningstecken: röda rosor i hatten, svart klädning och röd parasoll. Evas dotter.»

Det där ser riktigt fint ut tyckte mamsell Kornelia, med välbehag betraktande sitt opus.

*

»Kunde du låta mig få häst och vagn att köra in till staden i eftermiddag, Tobias?» frågade Kornelia i sötsur ton vid middagsbordet. »Jag skall in och profva min nya sommarklädning och måste äfven göra en del uppköp för hushållet.»

Svensson såg upp från grönsoppan. Helst hade han velat fara ensam i dag, men det gjorde ju egentligen ingenting, om Kornelia följde med. Det var nog icke så utan, att han kände sig litet ängslig, den gode Tobias, vid tanken på, hur systemen skulle taga den stora nyheten om hans förestående förlofning med thy åtföljande bröllop. Endast ett svar hade Svensson fått på sin annons, men det var ju nog. Så slapp man komma i valet och kvalet att välja, och den som svarat, tycktes mena riktigt allvar.

Och henne skulle han råka i dag!

»Jag skall själf in i eftermiddag, så du kan få åka med», sade han kort. »Lägg fram rena stärksaker och mina söndagskläder».

Kantor Svensson nedlade i dag en ovanlig omsorg på sin yttre människa. När han omsider stod färdigklädd och såg sig i spegeln, var han nöjd, ja mycket nöjd med sitt utseende. Den ljusgrå sommarkostymen klädde honom förträffligt, »månen» hade han dolt, så godt sig göra lät, och de käckt uppvridda mustascherna à la kajsar Wilhelm kom honom att se minst 10 år yngre ut, tyckte han.

Hade han haft tanke och öga för någon annan än sig själf, skulle han måhända observerat, att äfven Kornelias själsomhölje var ovanligt prydligt utstyrdt. På det stripiga håret tronade en speishatt med högröda rosor, ljusa handskar dolde de knottiga händerna och svart sidenkjol jämte röd parasoll fulländade galadräkten.

Kantor Svensson gick fram och tillbaka på perrongen, otåligt bi'ande Stockholmstågets afgang. Det stod färdigt att gå, nu gafs signal, och det ångade ut från perrongen.

Äntligen var den viktiga stunden kommen. Nu skall han råka sitt hjärtas dam, som han redan kallar den okända!

Med klappande hjärta och bultande pulsar styrde kantorn kosan mot den öfverenskomna mötesplatsen. Redan på långt håll lyste en röd parasoll och han såg de röda rosorna vaja för vinden.

Han vred upp mustaschen och jämkade på halsduken. Nu var han endast några få steg från bänken, där hans öde skulle afgöras. Det dansade rundt för Tobias. Han var allid blyg i fruntimmerssällskap och kände sig dessutom högeligen upprörd och orolig öfver stundens vikt.

»Min fröken»... började han högtidligt sitt noga öfverlästa tal.

Men längre hann han aldrig. Damen vände på hufvudet.

»Kornelia! ! !»

Denna bara stirrade. Hon syntes lika häpen som han och blef på ett ögonblick så röd som det var möjligt med hennes vissna, gulgrå hy.

»Det där var då en öfverraskning för oss båda...»

Hon kom sig ej för att svara; harm, blygsel och felslagna förhoppningar stridde om herraväldet inom henne.

»Du —», sade hon till sist, långsamt, nästan med en suck.

»Ja bara jag, du», svarade Tobias, som först fattade sig och försökte klara situationen med ett litet skratt, som dock icke lät riktigt naturligt.

»Men hvad säger du om det här, syster», tillade han allvarligare. »Det ser ut, som om ödet bestämt, att vi två icke skola skiljas. Låt oss följa dess fingervisning och hädanefter som hittills följat åt... Och så bli vi vänner igen och glömma det här förargliga sprattet, som ödet spelat oss. För resten ganska rätt åt två sådana gamla tosingar! Eller hvad säger du, syster? Tror du inte vi ha det bäst, som vi ha det? Vi ha nog ingen tur, vi två, i äktenskapets lotteri.

Fröken Kornelia förestår allt fortfarande sin brors hushåll, och ingen af dem tänker vidare på att utbyta det ogifta ståndet mot det äkta.

Men med sänjan dem emellan är det ungefär som mellan von Konow och hans korporal:

»Som goda vänner får man dem ofta se, men nästan lika ofta så träta de...»

Och någon omväxling skall man ju ha i enformigheten...

EN ARBETETS HÖGTIDSFEST.

En synnerligen anslående och högtidlig akt ägde rum söndagen den 27 okt. i Grängesberg, då 74 under Grängesbergs gemensamma förvaltning lydande förman och arbetare tilldelade Patriotiska sällskapets medaljer för långvarig och trogen tjänst, hvilka medaljer på ansökan af nämnda gemensamma förvaltning tillerkänts dem. Medalj-öfverlämningen försiggick i Casselska husets stora sal, som var fylld till sista plats.

Uppå estraden, hvars fond var dekorerad med flaggor och berrtäd, hade plats beredts för de särskildt inbjudna, bland hvilka märktes landshöfdingarna Svedelius, Holmquist och Werzell, trafikcheferna v. Krusenstierna och Johnson, disponenten Ljungberg, brukspatronerna Tham och Roth i Sunnansjö m. fl.

Efter ett musiknummer af Grängesbergs musikkår framträdde landshöfding Holmquist och höll

Kamrer C. J. LARSSON.

ett kraftigt och ansående tal, hvarefter han utdelade edaljerna till samtliga medaljörer utom två, som af sjukdom hindrades att närvara.

En af de sålunda dekorerade, förmanen K. J. Sätterström, frambar medaljörernas tack för den erhållna hedersbevisningen och för det humana bemötande, som förvaltningen städs visat sina arbetare.

De församlade afsjöngo nu gemensamt kungssången, hvarpå landshöfding Holmquist utbrakte ett fyrfaldigt lefve för konungen, åtföljdt af fanfaraner.

Vid den därpå följande subskriberade middagen öfverlämnade landshöfding H efter ett varmt tal till kamrer C. J. Larsson, som i 40 års tid varit anställd i bruks- och grutrörelse och äfven verksamt deltagit i det allmännas tjänst, af konungen honom tilldelad Vasamedalj i guld, hvareför herr Larsson tackade.

Foto. Christerson, Grängesberg.

GRUPP AF ARBETARE VID GRÄNGESBERG, tilldelade Patriotiska Sällskapets medaljer. Den äldste af medaljörerna har varit 59 år i bolagets tjänst, den yngste 20 år.

VECKANS PORTRÄTTGALLERI.

ROBERT PETRE.

SOPHIE PETRE.

ROB. SAHLBERG.

O. M. WIKLANDER.

H. E. ASKERGREN.

VICTOR HOLMGREN.

ST. GEORGE-RIETZ. †

E. N. NILSSON. †

I. T. H. AUBOURNE. †

C. H. NERÉN. †

J. G. WENDT. †

OSCAR KYLBERG. †

GUSTAF UHR. †

O. A. WESTÖÖ. †

GULBRÖLLOP. Guldrölplopp firades den 28 oktober i Stockholm af f. bruks-patronen Robert Petre och hans fru Sophie Petre, född Arfvedson. Guldrölploppsparet var på sin hedersdag föremål för mycken och hjärtlig hyllning.

HYLLNING. Stockholms schacksällskap kunde nyligen fira 35-årshögtid-dag, hvilken särskildt med anledning af bok-handlaren Rob. Sahlbergs 30 årsjubileum som sekreterare ytterligare fick en tästlig och högtidlig prägel. Vid jubilarens inträde i den med hans porträtt prydda lokalen ägnades honom af ordföranden några hjärtliga och varma erkännans ord, för hvad han nu under en mansålder utträtt för sällskapet och schackspelets främjande, hvar-jämte till honom öfverlämnades en sub-skriberad hedersgåfva af silver.

AFSKED har beviljats byrådirektören och förstadenaren för järnvägsstyrelsens kontrollkontor, Oskar Mauritz Wiklander, hvilken härmed afgår efter att i järnvägens tjänst ha utvecklat ett lika nitiskt som omfattande arbete.

FÖDELSEDAGAR. 82 år fyllde den 27 okt. f. direktören i Stockholm, H. E. Askergren, och fick den vördade åldringen mottaga många gratulationer från gamla vänner och bekanta.

80 år fyllde den 1 nov. grosshandlaren Victor Holmgren i Göteborg, som i anledning af dagens betydelse var föremål för mycken och hjärtlig hyllning från när och fjärran.

DÖDSFALL. Den 17 okt. afled f. löjtnanten vid k. Skånska husarregementet Charles Manners St George-Rietz, f. 1844. R., som tidigt tog afsked ur krigstjänsten på grund af sjukdom, bodde under några år å sin egendom å Rosenlund vid Malnå och var de senaste åren bosatt i Helsingborg.

Den 22 okt. afled i Cimbrishamn disponenten för spritbolaget därstädes Ehrnfrid Nicolaus Nilsson. Innan han 1899 tillträdde den befattning han vid sin död innehade, hade han i flere år varit föreståndare för Ad. Faxes & söners filial samt var i öfrigt känd som en framstående och dugande affärsman.

Den 22 okt. afled i Göteborg i den höga åldern af 83 år translator publicus R. Fr. Kr. O. f. kl. Ino Temple Hope Aubourne. A., som var född i London, var ett verkligt språkgeni samt har som översättare och språklärare utöfvat en omfattande verksamhet. Han tillhörde ock under flere år tidningspressen samt var å ven anställd som sekreterare vid tyska konsulatets kontor. Han var en af Göteborgs mera bekanta personligheter samt efterlämnar minnet af en begåfvad, originell och samvetsgrann man.

I Skeninge afled den 22 okt. f. regements-läkaren vid andra lifgrenadierregementet C. H. Nerén, 74 år gammal. I sin krafts dagar en dugande och skicklig läkare, var han äfven känd som en transtående entomolog.

Den 23 oktober afled i Stockholm f. sjökaptainen Herman Bodman, 61 år gammal. B. var länge i Sodra Sveskesbolagets tjänst. Den pliktrogne och redbare mannen sörjes närmast af maka och barn.

Med sjökaptainen Arvid Robert Alfred Boivie, som den 23 okt. afled i en ålder af 35 år, bortgick en synnerligen dugande och bepröfvad sjöman. Så hade han i 10 år tillhört Newyorks jaktklubbs hvarunder han bl. a. tjänstgjorde på "Coronet", som år 1888 vann priset i kappseglingen mellan England och Amerika. Han detog jämval i spansk amerikanska kriget.

Den 26 okt. afled i hufvudstaden verk-mästaren vid Stockholm's staus vattenledning David Verner Hallbergh, 47 år gammal. H., som i 17 år va it i vattenledningens tjänst, var sedan 10 år tillbaka verkmästare, samt en särdeles nitisk och oantyeckt person.

Godsägaren Henrich Formann Nagell afled den 28 okt. å sin egendom Frösshunda i Västergötland, N., som till börden var norrmann. Bedref under en lång följd af år ett omfattande jordbruk samt var en energisk och duglig person.

I Lund afled den 28 oktober f. stadsnotarien, v. häradsskrifvingen R. W. O. Johan Gustaf Wendt f. 1827. Under sin mångåriga verksamhet — han har alltsedan 1866 innehaft sin befattning — har han förvärfvat sig stora sympatier och efterlämnar minnet af en pliktrogen och sympatisk person.

I Göteborg afled den 29 okt. grosshandlaren Oscar Kylberg af ett slagannål, som träffade honom under en aktur på hemvägen från hans husbus grav, å hvilken han nedlagt en kraus. Den aflidne var en skicklig affärsman samt en i öfrigt sympatisk person.

Den 30 okt. afled i hufvudstaden f. d. yrkesinspektören i östra distriktet, ingenjören Gustaf Uhr, 56 år gammal. U. var en synnerligen framstående, praktiskt utbildad och berest man. Han blief efter yrkesinspektionens införande, 1889, t. f. och 1891 ord. yrkesinspektör i östra distriktet — Stockholms stad, Stockholms, Uppsala, Södermanlands och Östergötlands län — i hvilken egenskap han utvecklade mycken insikt och förmåga.

Med f. läroverksadjunkten och fängelsepredikanten Oscar Antan Westöo f. 1819 bortgick en synnerligen sympatisk och begåfvad man. Vid sidan af teologiska studier var han intresserad och framstående botaniker och har bl. a. gifvit namn å två växter i Hieracium Westöo samt Rosa Westöo. För Visbys försökande med planteringar var han ifrigt verksam.

HERMAN BODMAN. †

A. R. A. BOIVIE. †

D. V. HALLBERGH. †

H. F. NAGELL. †